

***Краткосрочна програма за
енергийна ефективност
на Община Болярово
за период 2020 - 2022 г***

Документът е разработен в съответствие с Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници (НПДЕВИ), чл. 10, ал. 1 и ал. 2 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ).

Производството на енергия от възобновяеми енергийни източници и енергийна ефективност са в основата на Стратегията за устойчиво развитие на ЕС. Устойчивото развитие е фундаментална и всеобхватна цел на ЕС, насочена към непрекъснато подобряване на качеството на живот на настоящите и бъдещите поколения чрез ефективното използване на ресурси и на екологичния и социален иновационен потенциал на икономиката. За да изпълни поетите задължения към Европейската общност и според изискванията на Закона за енергийна ефективност всяка община е необходимо да изготви планове и програми за енергийна ефективност.

Краткосрочната програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници и биогорива на Община Болярово за периода 2020 – 2022 г. е разработена в съответствие и с Националната енергийна стратегия на Република България до 2020г. Програмата е съобразена с европейската политическа рамка в сферата на енергийната ефективност, като решенията са насочени към конкретни проблеми на българската енергетика. Целта на програмата е да се подпомогне справянето с един мащабен проблем на локално ниво, като благодарение на синергичния ефект се подпомогне развитието на вътрешния енергиен пазар и достигането на дългосрочни количествени цели.

Основните цели на страната са:

- 20% намаляване на емисиите на парникови газове спрямо 1990 г.;
- 20% дял на ВЕИ в общия енергиен микс;
- 10% на енергия от възобновяеми източници в транспорта;
- Подобряване на енергийната ефективност с 20%.

Разработването на нова Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници и биогорива на Община Болярово е необходимо, за да се повиши енергийната ефективност на общината и за да се отчете напредъка и нуждата от допълнителни мерки и начини за справяне с глобалните проблеми: климатичните проблеми, повишаване на енергийната ефективност и намаляване на големия дял енергия, употребена в икономиката, ограничаване на енергийната зависимост на ЕС и икономически растеж.

Два от основните приоритети в Енергийната стратегия са тясно обвързани с електроенергията, произведена от възобновяеми източници. За целта трябва местните ресурси в община Болярово да са максимално ефективно употребени. Всички видове местни неизчерпаеми ресурси са анализирани и разработени. Общината като активен участник в процеса има възможността да сподели добри практики с заинтересовани страни, като подкрепи инициативи за повишаване енергийната независимост.

В следствие изпълнението на програмата се очакват следните два основни резултата:

- Опазване на околната среда чрез намаляване на емисиите от парникови газове и замърсяването на въздуха.
- Финансов ефект: намаляване на изразходваните средства за енергия, както за бита, така и за обществените сгради, промишлеността и др.

Приложими нормативни актове

Република България като член на ЕС е ангажирана да постигне целите на всички държави от съюза, като предприеме действия за повишаване на енергоефективността и развитие на възобновяемите енергийни източници. Действащите нормативни документи, с които трябва да се съобрази Програмата на община Болярово за насърчаване на използването на възобновяеми енергийни източници и биогорива са:

- Закон за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ);
- Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници (НПДЕВИ);
- Закон за енергетиката (ЗЕ) и подзаконовите актове за неговото прилагане;
- Закон за опазване на околната среда (ЗООС) и подзаконовите актове за неговото прилагане;
- Закон за устройство на територията (ЗУТ) и подзаконовите актове за неговото прилагане;
- Закон за чистотата на атмосферния въздух и подзаконовите актове за неговото прилагане;
- Закон за водите;
- Закон за рибарство и аквакултурите;
- Закон за почвите;
- Закон за опазване на земеделските земи;
- Закон за горите;
- Закон за биологичното разнообразие;
- Закон за собствеността и ползването на земеделски земи.
- Наредба № 16-1594 от 13.11.2013 г. за условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, издаване на сертификати за енергийни характеристики и категориите сертификати;
- Наредба №РД-16-1058 от 10 декември 2009г. за показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите;
- Наредба №РД-16-932 от 23 октомври 2009 г. за условията и реда за извършване на проверка за енергийна ефективност на водогрейните котли и на климатичните инсталации по чл. 27, ал. 1 и чл. 28, ал. 1 от Закона за енергийната ефективност и за създаване, поддържане и ползване на базата данни за тях;
- Наредба за методиките за определяне на националните индикативни цели, реда за разпределяне на тези цели като индивидуални цели за енергийни спестявания между лицата по чл. 10, ал.1 от Закона за енергийната ефективност, допустимите мерки по енергийна ефективност, методиките за оценяване и начините за потвърждаване на енергийните спестявания;
- Удостоверение за енергийни спестявания съгласно Заповед №14-44/18.02.2010г.;
- Заявление за издаване на удостоверение за енергийни спестявания съгласно Заповед №14-44/18.02.2010г.;
- Наредба №РД-16-347 от 2 април 2009г. за условията и реда за определяне размера и изплащане на планираните средства по договори с гарантиран резултат, водещи до енергийни спестявания в сгради - държавна и/или общинска собственост;
- Наредба №РД-16-301 от 20 март 2009г. за определяне на съдържанието, структурата, условията и реда за набиране и предоставяне на информация;

- Наредба №РД-16-346 от 2 април 2009г. за показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на промишлени системи, условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност на промишлени системи;
- Наредба №5 от 28 декември 2006г. за техническите паспорти на строежите;
- Наредба №РД-16-348 от 2 април 2009г. за обстоятелствата, подлежащи на вписване в регистъра на лицата, извършващи сертифициране на сгради и обследване за енергийна ефективност, реда за получаване на информация от регистъра, условията и реда за придобиване на квалификация и необходимите технически средства за извършване на дейностите по обследване и сертифициране.

1. Географско разположение и природни ресурси

Община Болярово е разположена в Югоизточна България (Югоизточен район за планиране). Местоположението ѝ е периферно. Намира се в един от най-чистите в екологично отношение райони на страната ни. Тя е разположена в южната част на Ямболска област върху северните склонове на Странджа планина. Обхваща част от Тунджанската хълмиста област, Дервентските възвишения и южните склонове на Бакаджиците. В тези граници територията на община Болярово е 668 km², което съставлява 19.9 % от площта на област Ямбол и 4.6 % от територията на Югоизточния район за планиране. На юг граничи с Република Турция (55 километра обща граница), на запад - с община Елхово, на север - с общините Тунджа, Ямбол и Странджа, а на изток - с Бургаска област (община Средец). В границите ѝ са включени 20 населени места: 1 град и 19 села, като най-големи са селата Мамарчево и Стефан Караджово.

2. Релеф и полезни изкопаеми

Преобладаващият релеф е равнинно-хълмист (200 - 600 м н.в.), а незначителна площ заема нископланинският тип релеф. Повечето от земеделските територии са с малки наклони и не ограничават териториалното развитие на транспортната инфраструктура, селищната мрежа и изграждането на напоителните системи. Геоложкото и палеогеографското развитие на територията на общината определят вида и териториалното разпределение на полезните изкопаеми. С промишлено значение са находищата на мрамор в западните разклонения на Странджа планина и находищата на варовик при с. Воден и с. Крайново. Без промишлено значение са запасите на медни руди при с. Иглика и на железни руди при с. Голямо Крушево.

3. Климат и климатични ресурси

Основни климатообразуващи фактори в общината са малката надморска височина, близостта до Черно и Средиземно море. Територията на областта попада в континентално- средиземноморската климатична област, Сакаро-Странджанска подобласт. Средногодишната температура е около 12.0° С, средната януарска температура е положителна - 1.1° С. Положителни са средните месечни температури и на останалите зимни месеци. Средната юлска температура е между 22.0 - 23.0° С. Годишната валежна сума е в диапазона 550 - 700 мм, като най-голяма е валежната сума в южната част на общината. Вътрешногодишното разпределение на валежите се

характеризира с проявата на типичен средиземноморски режим - основен максимум през м. ноември - декември и минимум през август. Снежната покривка е нетрайна, но са наблюдавани случаи на обилни кратковременни натрупвания на значителна снежна покривка

4. Води и водни ресурси

Основните речни артерии, които протичат през територията на общината са р. Поповска и нейните притоци. Река Поповска е ляв приток на р. Тунджа. Географското положение на общината определя общия фон, на който се формират речните води в района - слабо увлажнение (550 - 750 мм) и интензивно изпарение със значителни колебания на техните стойности през отделните години. При тези условия средномногогодишното водно количество на р. Поповска (с. М. Шарково) е 0.840 м³/сек, като варира от 0.226 м³/сек при много суха година (95% обезпеченост) до 2.118 м³/сек през многоводна година (25% обезпеченост). Общината попада в Странджанско-Сакарския хидрогеоложки район. Има сложен геоложки и тектонски строеж. В района са формирани пукнатинни, карстови (карстово-пукнатинни) и порови подземни води.

5. Почви и почвени ресурси

Територията на общината попада в Средиземноморската почвена област, Странджанска провинция (По схемата на FAO /1988 и 1990 г.). Основните почвени типове са канелените (лесивирани) - Luvisols, LV и чернозем - смолници (Vertisols, VR). Притежават добра пригодност за развитие на земеделието - зърнени и технически култури, овощни и лозови насаждения. За подобряване на тяхното плодородие е необходимо прилагането на ограничено минерално торене, удълбаване на орния пласт, подобряване на физичните им свойства чрез оструктуриране, варуване, напояване или осушаване.

6. Растителност и горски ресурси

По-голямата част от територията на общината е заета от селскостопански площи на мястото на смесени гори от цер (*Quercus cerris* L.), благун (*Q. Frainetto* Ten), обикновен бук (*Fagus sylvatica* L.) и ела (*Abies alba* Mill). Смесените гори от Цер, Благун, Келяв габър и средиземноморски елементи са разпространени в южната част от територията на общината. Подобна е горската растителност и в северната част от територията на общината, но там освен смесените гори от цер и благун се срещат и такива, съставени от Цер и Виргилиев дъб. Почти повсеместно, като отделни петна, са развити храстови растителни съобщества, изградени от драка и смин в съчетание с ксеротермни тревни формации.

7. Състояние на околна среда

Опазването на околната среда, екологосъобразното усвояване на природно-ресурсния потенциал и поддържането на природен комфорт за населението на определена територия е един от най-важните и стратегически приоритети в развитието на България през следващите години. В тази връзка изясняването на въпроси като икономическо развитие и натоварване на околната среда; качеството на околната среда и състояние на природните ресурси е от първостепенно значение за

провеждането на адекватна екологична политика, гарантираща опазване на околната среда. Основната цел на сектор “Инфраструктурно развитие и опазване на околната среда” е да анализира съвременното състояние на техническата инфраструктура и околната среда на община Болярово. По конкретно е анализирано състоянието на техническата инфраструктура на общината (в т. ч. водоснабдителните мрежи и системите за отвеждане на отпадни води, мелиоративни, транспортни, енергийни, комуникационни и бизнес информационни системи, депа за твърди битови отпадъци) и състоянието на околната среда по компоненти на околната среда (въздух, води, почви, биоразнообразие) и по фактори на въздействие (отпадъци, природна и техногенна радиоактивност и шум).

В резултат на анализа се очертаха следните основни проблеми на общината:

1. Големите загуби на вода и честите аварии във водопроводната мрежа, обусловени от лошото ѝ техническо състояние;
2. Замърсяване на повърхностните водни течения и подземните водоносни хоризонти в резултат на директното заустване в тях на битово-фекалните и производствени отпадни води поради ниската степен на изграденост (или липса) на системите и мрежите за отпадни води;
3. Замърсяване на всички компоненти на околната среда и поради недостатъчния брой депа за ТБО и наличие на редица нерегламентирани сметища на територията на общината;
4. Невъзможност категорично да се определи състоянието на околната среда поради неизградена общинска система за мониторинг на състоянието на околната среда.

Оценката на степента на замърсяване на атмосферния въздух се извършва чрез: максималната еднократна концентрация, средноденоношна концентрация. Нормите и алармените прагове за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, в атмосферния въздух са установени в Наредба № 9 на МОСВ, МЗ (ДВ бр. 46/1999 г., в сила от 1.01.2000 г.). В Наредба №14 на МЗ и МОСВ, (в сила от 01.01.2002г.), приложение №1 към чл.2, ал.1 - са поместени пределно допустимите концентрации на атмосферните замърсители - общ прах и сероводород.

Съгласно посочената нормативна база измерените максимални еднократни и среднодневни концентрации на имисионни вещества в атмосферата не превишават ПДК.идентификация на факторите на въздействие

- Потенциални източници на емисии в атмосферния въздух в общината са: емисии от транспорта;
- емисии от фирмени промишлени инсталации;
- емисии от битови горивни процеси.

На този етап действащите промишлени горивни инсталации са малко на брой и съответно количеството на емитираните замърсяващи вещества в атмосферата е незначително.

Незначителни са и емисиите на вредни вещества в резултат на битовите горивни процеси, тъй като над 95% от домакинствата в общината използват дърва за огрев.

8. Икономика

Икономическият профил и специализация на общинската икономика е в областта на аграрното стопанство.

Развитието на селскостопанския отрасъл в община Болярово е от

съществено значение за общото състояние на икономиката в общината.

В настоящият момент на територията на общината са регистрирани 328 земеделски производители с договорени площи от 288 000 дка. От регистрираните общо 328 земеделски производители - 173 са основно растениевъди, 155 са основно животновъди, включително и пчеларите /107 бр/ и 62 са смесени растениевъдно-животновъдни стопанства.

Размера на общата обработваема земя през стопанската 2018/2019г е 288 000 дка. От общо обработваните площи - 63 % са засяти с есенници; 34,8 % с пролетните култури, а отглежданите трайни насаждения са 2,2 % от общата структура на растениевъдното производство.

Обработват се сравнително малки площи с овощни градини и лозови насаждения на територията на Община Болярово. По-голямата част от площите с лозя са изоставени. Зеленчукопроизводството е слабо застъпено в общината, главно в личния сектор.

При благоприятни природо-климатични условия и спазване на добрите земеделски практики средните добиви за общината от зърнено-житните култури варират от 250 до 350 кг/дка Но почти всяка година природата влияе негативно на производствените резултати.

Настъпиха промени и нови тенденции в развитието на животновъдния отрасъл, които са свързани с изискванията на европейските системи за самоконтрол и добиване на безвредни с високо качество животински продукти. Извършва се реструктуриране, модернизирание и категоризиране на съществуващите ферми. Създават се нови и се реконструират старите непригодни за новите условия сгради за отглеждане, съобразно европейските изисквания.

Пчеларството е един от приоритетните животновъдни подотрасли в общината. Регистрирани са общо 107 пчелари. За нуждите на пчеларството в землището на гр.Болярово, където са съсредоточени най-голям брой пчелни семейства са засадени 240 дка акациевы насаждения по проект на общината.

Основните действащи предприятия в общината са: "Странджа - МП гр. Болярово месодобив и преработка - разполага със съвременно технологично оборудване за производство на месни разфасовки от свинско, телешко и говеждо месо, всички видове малотрайни, трайни, варено-пушени, сурово-пушени колбаси и деликатеси; ЕТ "Симона" гр. Болярово - изкупуване и преработка на метлен клас, 96 % от продукцията се реализира на външния пазар, главно в Гърция. В отрасъл Селско стопанство се отглеждат главно зърненожитни култури- пшеница, ечемик, овес; пролетни култури - слънчоглед, метла, кориандър, просо и царевица. ЕТ ВМ Трансвел" гр. Болярово - стопанисва земеделска земя в землищата на гр. Болярово, с. Мамарчево и с. Златиница; със земеделие се занимават и "ЗОМАШ" гр. Елхово , ЕТ "Стоян Георгиев" ЕТ "Венцислав Илиев", ЕТ „Фока" - с. Стефан Караджово обработва по-голямата част от земята в Стефан Караджово, Голямо Крушево, Ружица. Георги Колев Сургучев - от Мамарчево, Велко Христов Велев от Болярово, Младен Костов Николов. ЕТ „Латинка - Васил Петров и Недялка Христова Василева обработват местностите „Мехрема и „Каратопрак край Воден; други земеделци, стопанисващи земи в местностите „Чочурката" Костови поляни и „Чамбурлия" са Неделчо и Любов Коруджиеви. Живка Йорданова от „Инсекта 2000 ООД Желязко Йорданов ЕТ "Агроинс" също обработват земеделска земя.

9. Сграден фонд в общината

На територията на община Болярово функционират едно средно и едно

основно училище. Детските градини са в четири населени места.

В сферата на здравеопазването към настоящия момент съществува един Център за спешна неотложна медицинска помощ (ЦСНМП) - гр. Болярово. Сградата е общинска собственост.

На територията на община Болярово има 6 библиотеки - читалищни, един исторически музей.

В сферата на социалните услуги към настоящият момент съществуват Дом за възрастни с умствена изостаналост (ДВУИ) в с. Малко Шарково, Защитено жилище за хора с увреждания - два броя в гр. Болярово и с. Малко Шарково, Дом за стари хора в с. Воден и едно Заведение за социални грижи гр. Болярово, Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с деменция с.Мамарчево.

Външните стени на повечето стари сгради имат до 5 пъти по-големи топлинни загуби сравнение с нормите за ново строителство. В над 80% от съществуващия сграден фонд сутерените и таванските плочи са без топлоизолация. Топлинните загуби през прозорците балконски врати достигат до 50% от общите топлинни загуби на сградите. Този сграден фонд ще съществува дълго и е необходимо да се вземат мерки за възстановяването му, ако за всеки конкретен случай това е икономически оправдано.

1. ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА

Главни приоритети / връзки с плана за развитие:

- Училища и детски заведения.
- Общинска административна сграда.
- Общинско здравеопазване.
- Замяна на енергийните източници, отделящи вредни газове с алтернативни.

Дългосрочната енергийна програма за периода 2011-2021 г. трябва да съдържа всички обекти на територията на общината, в които ще се внедряват мерки по ЕЕ.

Избраните приоритетни обекти по сектори са:

ОБРАЗОВАНИЕ

Общинската програма за енергийна ефективност определя като приоритет обновяването на сградите от образователната инфраструктура. През учебната 2019/2020 година общинската образователна система се представлява от две учебни заведения.

Едно средно училище СУ- „Д-р Петър Берон” и едно основно училище ОУ- „Стефан Караджа”

Детските градини в общината са в четири населени места ДГ "Здравец"- град Болярово, ДГ " Снежанка" - село Воден, ДГ "Иван Илчев" - село Стефан Караджово, ДГ "Детски рай" - село Шарково

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

- ЦСНМП - гр. Болярово
- Амбулатории за индивидуална практика за първична медицинска помощ и медико-диагностични лаборатории на територията на Община Болярово
- Амбулатории за индивидуална практика за първична медицинска помощ по дентална медицина на територията на Община Болярово
- Дом за пълнолетни лица с умствена изостаналост (ДПЛУИ) в с. Малко Шарково
- Защитено жилище за хора с умствена изостаналост гр. Болярово и с. Малко Шарково
- Защитено жилище за лица с физически увреждания гр. Болярово
- Център за социална рехабилитация и интеграция гр. Болярово
- Дом за стари хора в с. Воден
- Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция с.Мамарчево.
- Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с физически увреждания с.Мамарчево.

КУЛТУРА, СПОРТ, РЕЛИГИЯ

- 6 читалища-НЧ-гр. Болярово, НЧ-с. Мамарчево, НЧ-с. Стефан Караджово, НЧ-с. Воден, НЧ - с. Попово, НЧ - с. Голямо Крушево
- 6-библиотеки- читалищни
- Фитнес център - гр. Болярово

ПРОМИШЛЕННОСТ

- "Странджа - МП" гр. Болярово - месодобив и преработка месни

продукти

- ЕТ"Симона" гр. Болярово - изкупуване и преработка на метлен клас
- РПК Напредък гр. Болярово

ЖИЛИЩЕН СЕКТОР

- Общински жилища

2. ИНФОРМАЦИОННА ОСНОВА.

2.1. Производство и доставка на енергия на територията на общината.

Преносът, трансформацията и продажбата на електроенергия в община Болярово се осъществява от EVN „Електроразпределение” ООД Пловдив - район Елхово.

2.2. Консумация на енергия на територията на общината.

Програмата за енергийна ефективност е насочена предимно към общинския сектор - сградите и услугите, при които общината изпълнява функцията си на консуматор на енергия. Мерките се съсредоточават предимно в сгради на училища, детски градини и здравните заведения и в известна степен и в системата на уличното осветление. В енергийния сектор, община Болярово, както всички други общини играе ролята на потребител на енергия. Тази функция е свързана тясно със задълженията на общината да осигурява енергия за всички общински обекти - сгради и улично осветление. Главна задача на общинската програма за енергийна ефективност е прилагането на оптимален вариант от мерки за енергийна ефективност в средно срочен период и постигането на максимални икономически, социални и екологични резултати.

СЕКТОР ”ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ”

- ЦСНМП - гр. Болярово Сградата на ЦСНМП е панелна триетажна сграда, строена през 1987 год. В нея са разположени лекарски кабинети, сервизни помещения, лаборатории и др. За отоплението се използва твърдо гориво и ел. енергия.

Специфичните възможности за реализиране на проекти за ЕЕ:

- Отопление /изграждане на отоплителна инсталация/
- Изолация /цялостно - външно/
- Частична подмяна на дограма

ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ - ГР. БОЛЯРОВО

1. Административна сграда №1

Сградата на Общинска администрация - гр. Болярово е монолитна строена през 1965 г. на 3 етажа. Изградената отоплителна система е амортизирана и неефективна. Котела е на дизелово гориво.

Специфичните възможности за реализиране на проекти за ЕЕ:

- външно саниране
- подмяна на осветление

2. Административна сграда № 2

Сградата е монолитна.. Строена през 1965 г. на три етажа. Отопляването се осъществява чрез ел. Енергия.

Специфичните възможности за реализиране на проекти за ЕЕ:

- външно саниране
- подмяна на Ел. част и ВиК част
- изграждане на отоплителна инсталация

3. Административна сграда № 3

Сградата е монолитна. Строена през 1962 на два етажа. Отопляването е чрез дизелово гориво. Специфичните възможности за реализиране на

- проекти за ЕЕ: външно саниране
- подмяна на Ел. част и ВиК част
- изграждане на отоплителна инсталация

СЕКТОР “ ОБРАЗОВАНИЕ ЦЕЛЕВА ГРУПА “УЧИЛИЩА”

В община Болярово функционират две учебни заведения: СУ Д-р Петър Берон - гр. Болярово / и ОУ- „Стефан Караджа” - с. Ст. Караджово

Материалната база на всички учебни заведения е в лошо състояние. Отчита се застаряване на сградния фонд и амортизиране на инсталациите,оборудването и дограмите. Голяма част от учебните заведения се нуждаят от основно обновяване, саниране на сгради, подмяна на инсталациите и от ново оборудване на класни стаи и кабинети с чинове, маси , столове, от компютърно оборудване и от съвременни дидактически материали. През 2007 г. е правено енергийно обследване на СУ Д-р Петър Берон и е санирано в периода 2014-2015г.

Специфичните възможности за реализиране на проекти за ЕЕ:

През 2010 г. е кандидатствано с проект и е одобрен “Основен ремонт на сградата на СУ “Д-р Петър Берон” - гр. Болярово, чрез внедряване на енергийни мерки” по Оперативна програма “Регионално развитие”, Приоритетна Ос 4 „Местно развитие и сътрудничество”. Операция 4.1: „Дребномащабни местни инвестиции”. Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161P0001/4.1-03/2010 „Подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинската образователна инфраструктура на 178 малки общини”

- подмяна на дограма
- външно саниране
- подмяна на отоплителна инсталация
- въвеждане на енергоспестяващо осветление

ЦЕЛОДНЕВНИ ДЕТСКИ ГРАДИНИ

В община Болярово функционират четири целодневни детски градини.

Материалната база на три детски заведения е за основен ремонт. Отчита се застаряване на сградния фонд и амортизиране на инсталациите,оборудването и дограмите. Голяма част от детските заведения се нуждаят от основно обновяване,саниране на сгради, подмяна на инсталациите и от ново оборудване. Не са прилагани мерки за енергийна ефективност. Общината има изготвено обследване на енергийна ефективност на ДГ “Здравец” - гр. Болярово.

СЕКТОР “УЛИЧНО ОСВЕТЛЕНИЕ”

През 2009 г. община Болярово кандидатства и е одобрен с проект “Рехабилитация на уличното осветление на община Болярово” по програма на Фонд “Козлудуй”, като бяха подменени някои от уличните осветителни тела в гр. Болярово и селата Голямо Крушево, Мамарчево и Шарково.

- смяна на 1010 бр. ЖЛВН 80, 125 и 250 W лампи с НЛВН 50, 70, 150 W

Специфичните възможности за реализиране на проекти за ЕЕ.

- разработване на проект за ефективно и модернизирано улично осветление в шестнадесет населени места в община Болярово.

2.3.Обобщена оценка на изходното състояние.

Състоянието на сградите, оборудването и инсталациите в повечето общински и обществени обекти налагат провеждането на мерки за намаляване разхода на енергия както и влагане на инвестиции във физическото обновяване на сградата и подмяната на съоръженията. Основните причини за високите разходи за потребление на горива и енергия са: амортизирани отоплителни инсталации и котли в сградите без ефективен контрол на горивния процес и автоматизирано подаване на горива; лошо физическо състояние на сградите и конструкциите - без стандартните изолации на покриви и стени, стари дограми, позволяващи безпрепятствена инфилтрация на студен въздух; осветление с енергоемки светлоизточници; липса на режими за топлоподаване; липса на локални организационни мероприятия.

От голямо значение на жителите на общината е, че постигането на по-ниски текущи разходи за енергия и ефективното им изразходване са предпоставка за подобряване на екологичната обстановка и намаляване на емисиите на парникови газове-въглероден двуокис, въглероден оксид, серен двуокис и други замърсители на въздуха.

Подобряването на топлоизолацията, модернизирането на отоплителните инсталации, могат да намалят енергопотреблението в стария сграден фонд с около 50%.

3.Цели и приоритети на общинската енергийна програма

Общите цели на ОПЕЕ се определят от основата на приоритетите за развитие на общината като цяло.

Общинската програма трябва да отговаря и националните приоритети за реализация на енергоспестяване и намаляване на вредните емисии в атмосферата.

Община Болярово определя следните цели в програмата за енергийна ефективност.

- намаляване на разходите за горива и енергия;
- намаляване бюджетните разходи за енергия;
- намаляване на замърсяването на околната среда - намаляване на вредните емисии в атмосферата;
- подобряване на качеството на енергийните услуги;
- изграждане/реиновация на инфраструктура, газификация, енергоспестяващо улично осветление, нови ВЕИ.

Постигането на целите може да стане чрез:

- обединяване и координиране действията по енергоспестяване в обществения сектор - обществени сгради, сгради на образованието и здравеопазването, административното управление;
- провеждане на одити в обслужващия сектор, в т.ч. туризма на територията на общината в посока за установяване на нуждите и ефективно влагане на инвестиции в реиновация;
- създаване на предпоставки за влагане на инвестиции и финансиране на мерки, свързани с ефективното енергоуправление и използването на ВЕИ;

По дефиниция общината се явява единственият платец на енергийните разходи на обектите от обществения сектор, затова той е главният приоритет пред общинското ръководство. Характерно за този сектор е високата му енергоемкост и остарелите мощности. Техническите мероприятия, приложими в този сектор, са

както изискващи, така неизискващи финансиране. Като стъпка в тази посока е извършването на газификацията във всички обекти и оборудването им с нови горивни системи и котли. Подобряването на уличното осветление чрез подмяна на съществуващото с енергийноефективно ще доведе до оптимизиране на енергопотреблението в тази целева група. Друг начин за въздействие върху енергопотреблението в общинския сектор е инсталирането на слънчеви колектори за топла вода в някои общински обекти, използващи топла вода целогодишно.

В краткосрочен план общината фокусира инициативите си за енергийна ефективност предимно в сектор “Образование”, поради необходимостта от здравословни и безопасни условия на обучение в училищата и детските градини, и в целева група “Улично осветление” - за повишаване на безопасността на движението по улиците и комфорта на обитаване на жилищните комплекси.

1. Анализ на финансовите възможности на общината

Основната идея, заложена в разработката на бюджета на община Болярво е изпълнение на поетите ангажименти за осигуряване на условия за работа в бюджетните структури на общината с цел обезпечаване на финансирането на образователните, здравните, културните и социалните услуги на населението. Поради недостиг на собствени приходи и субсидии от Републиканския бюджет приходната част на общинския бюджет е балансирана с дефицит. Неефективната работа на местната икономика не предполага в близките години съществено увеличаване на приходите и акумулиране на средства за цялостно финансиране на проекти, които биха допринесли за значително намаляване на енергийните разходи. Тежкото финансово състояние на общинския бюджет налага усилията при енергийното планиране и управлението на общината да се насочат към подобряване на състоянието на отделни обекти, особено в сферата на образованието, здравеопазването и уличното осветление за повишаване на енергийната им ефективност.

1.1. Финансиране на проектите за енергийна ефективност.

В момента общината не разполага със собствени финансови средства за инвестиции в проекти по ЕЕ, а в интерес е да реализира подобни проекти, тъй като се изразходват значителни средства от бюджета за енергийни ресурси. Реализирането на подобни проекти не само ще облекчи общинския бюджет, но и ще доведе до повишаване на благосъстоянието на жителите на общината. Те са атрактивни и изгодни, тъй като генерират енергоспестяващи ефекти, а не разходи. При реализирането на проекти за подобряване на енергийната ефективност няма дълги периоди на строителство и средствата започват да се възстановяват веднага след влягането им. Инвестирането в енергийната ефективност не е самоцел, а средство за намаляване на разходите, подобряване на националната конкурентноспособност, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда, както и средство за борба с бедността и създаване на допълнителна заетост.

По долу са посочени начините за осигуряване на финансиране на проекти по ЕЕ.

1.1.1. Фонд “Енергийна ефективност”

По силата на Закона за енергийна ефективност се създава фонд “Енергийна ефективност” (глава V, чл. 54, ал. 1 от ЗЕЕ). Фондът управлява финансовите средства, предоставени за инвестиционни проекти за развитие на ЕЕ,

съобразно с приоритетите, заложи в краткосрочните и дългосрочните програми по ЕЕ, приети от Министерския съвет (чл.55 ал.1 от ЗЕЕ). Средствата на фонда следва да се разходват за възмездно финансиране на проекти за развитие на ЕЕ и гаранционна дейност по кредити от финансово-кредитни институции (чл. 58, ал. 1 от ЗЕЕ). Фондът може да предоставя нисколихвени кредити за проекти в публичния и частния сектори и да осигурява гаранции на инвестициите.

1.1.2. Банкови заеми

За финансовите институции (най-вече за международните финансови институции, но и за местните банки), единичните проекти за енергийна ефективност, не представляват особен интерес, тъй като размерът на инвестициите не е голям. Това налага пакетно предлагане на проектите за енергийна ефективност (обединяване на сходни проекти в програми), а оттук и взаимодействие на национално ниво между различните областни и общински програми. Всяка община може да опише потенциални малки проекти, подходящи за пакетно предлагане, съвместно с други общини. За получаване на инвестиции е възможно и включването на проекти или малки програми за енергийна ефективност, като част от голям инвестиционен проект, за получаване на добавъчен кредит. В момента съществуват следните възможности за осигуряване на финансови средства:

- Обединена българска банка АД финансира инвестиции, свързани с енергийната ефективност и с благоприятен ефект върху околната среда, по своя Програма за енергийна ефективност;
- Кредитна линия се отпуска по линия на ЕБВР по програмата за „Енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници“. Началото на програмата бе поставено през 2004 г. от ЕБВР заедно с Фонда за извеждане от експлоатация и Министерството на Икономиката и енергетиката чрез Агенцията за Енергийна Ефективност. Първоначално рамковото споразумение обхваща шест български банки, на които ЕБВР отпуска общо 50 млн. евро. През 2006 година ЕБВР разшири проекта, като одобри допълнително 55 млн. евро по същата програма. Финансирането е допълнено от 20 млн. евро безвъзмездна помощ от Фонда за извеждане от експлоатация на АЕЦ Козлодуй, основан през 2000 г. и администриран от ЕБВР.

3.1.1. Програми, фондове

Цялостно или частично финансиране на инвестиционните програми може да бъде осигурено чрез национални или чужди фондове и международни програми. По-важните национални фондове и програми, които предлагат възможности за кредитно или безвъзмездно финансиране на проекти за ЕЕ са:

- Фонд „Енергийна ефективност“;
- Предприятие за управление на дейностите за опазване на околната среда;
- Държавен фонд “Земеделие”;
- Национален доверителен екофонд и други.

Европейски фондове, чрез които може да се получи безвъзмездна финансова помощ за проекти с насоченост ЕЕ са:

- ОП “Регионално развитие”;
- ОП “Развитие на селските райони”
- ОП “Околна среда”
- Програма “Европейско териториално сътрудничество”
- Програмата на правителството на Япония за отпускане на безвъзмездна

помощ.

- Други.

4. НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРОВЕЖДАНАТА ПОЛИТИКА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ В ОБЩИНАТА

Наблюдението на общинските програми се извършва от общинските съвети по ЕЕ. За успешното реализиране на политиката по ЕЕ е необходимо да се наблюдава изпълнението на инвестиционните програми и да се прави периодична оценка на постигнатите резултати. Обективната оценка на изпълнението на програмите за ЕЕ изисква да се прави съпоставка между вложените финансови средства и постигнати резултати.

За целта е необходимо в общинските съвети по ЕЕ да се докладва информацията относно:

- оптимизиране на обема и повишаване достоверността на набираната статистическа информация;
- създаване и поддържане на информационна система за състоянието на ЕЕ в общината ;
- резултати от изпълнението и ефектите от програмите по ЕЕ в общината.

5. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА, СРОКОВЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

5.1. Институционализиране.

Важна предпоставка за организирането на ОПЕЕ е организиране на дейностите по енергийна ефективност. Необходимо е да бъде създадено звено за енергийна ефективност, в което да влизат различни специалисти, работещи по проблемите на енергийната ефективност. Ще се привлекат специалисти от общинската администрация, енергоснабдителните предприятия, специализирани фирми, представители на потребителите.

Общинския отговорник за енергийна ефективност е водеща фигура за пропагандиране на енергийната ефективност и провеждане на политика на общината за енергоспестяване и постигане на икономически и екологични ползи. Той организира създаването и поддържането на информационна база за електропотреблението в общината.

От общинската администрация ще бъдат включени специалисти от отдел „Хуманитарни дейности - Образование” , „Финансови и счетоводни дейности”, „Устройство на територията и техническо обслужване и Екология”, „Евроинтеграция и европейски проекти”, а от останалите организации - специалисти, енергетици, представители на приоритетни обекти, НПО, граждани. Ще набират необходимата информация за разработването на конкретни проекти за внедряване на енергоспестяващи мероприятия. Ще правят анализи и оценки. Ще контролират изпълнението на предвидените мероприятия. Изпълнението на конкретните мерки по програмата ще се привличат и чрез привличане на външни специалисти. Възлагането за изпълнение ще става по реда на ЗОП.

5.2. Срокове за изпълнение на програмата

Изпълнението на Общинската програма за енергийна ефективност ще се осъществи за периода от три години. Ще се изготви план за реализацията на

програмата, където ще се вземе под внимание финансовото осигуряване и тежест на програмата върху общинския бюджет както във времето така и по отношение на различните източници на финансиране на програмата и възможност за нейното реално изпълнение.

През първата година ще се извършат детайлни енергийни обследвания на сградните обекти (административната сграда на общината и др.), предвидени за енергийнонефективна реконструкция в програмата, повечето от които са подлежащи на сертифициране за енергийна ефективност в съответствие със Закона за енергийната ефективност и съответните наредби.

През всичките години на програмата текущо ще се изпълняват дейности по събирането, обработването и анализ на информацията за състоянието и енергопотреблението на всички общински обекти. Тези дейности са важна основа за мониторинг на резултатите, актуализирането на общинската програма, както и за отчитането на резултатите от изпълнението на програмата. Важно е да се отбележи, че след извършването на детайлни енергийни обследвания на обектите общинска собственост, ще се подредят приоритетни обекти, които притежават голям потенциал за енергийна ефективност. Решения за това ще се взимат при ежегодната актуализация на програмата.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изготвянето на набелязаните общински програми е задължителна част от държавната политика по ЕЕ и налага участието на съответните регионални и местни структури. Разработването им и изпълнението на предвидените в тях проекти е част от регионалната политиката за устойчиво развитие. Мерките по ЕЕ ускоряват икономическия растеж, подпомагат опазването на околната среда и повишават жизнения стандарт на населението в съответния регион.

ОБЩИНСКА Политика за енергийна ефективност

Разработването на общински програми за ЕЕ е задължителна част от държавната политика по ЕЕ. Националните краткосрочни програми се съставят от АЕЕ въз основа на националната дългосрочна програма и програмите изготвени на отраслово, областно и общинско ниво (чл.11 ал.1 и 2 от ЗЕЕ). Част от държавната политика по ЕЕ са и задължителните обследвания на енергоемки обекти с годишно потребление над граници, определени в наредба за обследване за енергийна ефективност (чл.16 от ЗЕЕ). Съгласно чл.17 ал.2 от ЗЕЕ на задължителното сертифициране подлежат сгради - държавна или общинска собственост - в експлоатация, с обща полезна (разгъната) площ над 1000 кв. м.

За изпълнение на дейностите и подобряване на ЕЕ се осъществява контрол, в съответствие с глава III от ЗЕЕ.

ПРИОРИТЕТИ И ЗАДАЧИ за периода 2020-2022 г.

Стратегическа цел на енергийната програма: СЪЗДАВАНЕ НА ПРЕДПОСТАВКИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ НА БОЛЯРОВО В ЕНЕРГИЙНО НЕЗАВИСИМА ОБЩИНА.

ПРИОРИТЕТ 1. Повишаване на енергийната ефективност в обектите, които се издържат чрез общинския бюджет.

Цел 1.1. Повишаване на енергийната ефективност в сгради - общинска собственост.

Очаквани резултати:

- а) Привеждане на сградния фонд към изискванията на ЗЕЕ и Наредбите за ЕЕ, съвместно със саниране на сградите;
- б) Намаляване на разходите за ел. енергия с 300 000 kW/Ъ годишно;
- в) Намаляване на разходите за горива и енергия с 50 000 лв. годишно;
- г) Подобрен комфорт на обитаване в обновените сгради;
- д) Удължен живот на сградите - общинска собственост и на техните инсталации и съоръжения.

Неинвестиционни дейности:

- 1.1.1. Предпроектни проучвания - енергийни обследвания, потенциал от *atn*, потенциални клиенти, мощности, инвестиции, финансови източници, ПЧП, изпълнители и др.
- 1.1.2. Идейни/технически работни проекти.
- 1.1.3. Кандидатури по ОП.
- 1.1.4. Бизнес планове.

Инвестиционни проекти:

- о ОУ „Стефан Караджа” - с. Стефан Караджово;
- о Общинска административна сграда № 1, 2, 3
- о Читалище „Възраждане” гр. Болярово
- о ЦСНМП - гр. Болярово
- о ДГ”Снежанка” - с. Воден
- о ЦЦГ”Иван Илчев” - с. Ст. Караджово
- о ДГ”Детски рай” - с. Шарково
- о Дом за пълнолетни лица с умствена изостаналост с. Малко Шарково
- о Защитено жилище за хора с умствена изостаналост гр. Болярово и с. Малко Шарково
- о Център за социална рехабилитация и интеграция гр. Болярово
- о Дом за стари хора в с. Воден
- о Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция с. Мамарчево.

Цел 1.2. Обновяване на уличното осветление в общината

- 1.2.1. Изпълнение на проект за ефективно и модернизирano улично осветление в шестнадесет населени места в община Болярово.

ПРИОРИТЕТ 2. Повишаване на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината.

Цел. 2.1. Насърчаване на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината.

Очаквани резултати:

- а) Намаляване на годишните разходи на енергия с 500 000 KW/h;
- б) Подобрен комфорт на обитаване в обновените сгради;
- в) Удължен живот на обновените сгради и на техните инсталации и съоръжения.

Неинвестиционни дейности:

2.1.1. Прилагане на мерки за енергийна ефективност в сграден фонд - частна собственост на територията на общината.

А) На общинско ниво:

- Организиране на информационна кампания сред етажните собственици (домсъвети) за условията и ползите от участие с инвестиционните проекти;
- Подпомагане процеса на договаряне между юридическото лице на етажната собственост и останалите участници в пазара на стоки и услуги при обновяване и поддържане на жилищните

Б) Собственици на самостоятелни обекти в жилищните сгради - етажна собственост.

- Регистрират етажната собственост (домсъвет) като юридическо лице по законно определения ред;
- Етажната собственост може да сключи договор с гарантиран резултат с предприятие за енергийни услуги;
- Етажната собственост може да кандидатства самостоятелно с инвестиционни проекти за финансиране по Програми за обновяване на жилищния фонд в Република България.

ПРИОРИТЕТ 3. Повишаване на енергийната ефективност в местната промишленост.

Цел 3.1. Намаляване на енергийните разходи в местната промишленост

Очаквани резултати/индикатори:

- а) Намаляване на разходите на енергия - kWh годишно.
- б) Намаляване на разходите за горива и енергия - лв. годишно.
- в) Намаляване на емисиите от CO₂ - тона годишно.

Неинвестиционни дейности:

3.1.1 Предпроектни проучвания - енергийни обследвания, потенциал от ВЕИ, потенциални клиенти, мощности, инвестиции, финансови източници, ПЧП, изпълнители и др.

3.1.2. Идейни/технически работни проекти.

3.1.3 Кандидатури по ОП.

3.1.4. Бизнес планове.

Цел 3.2 Изграждане на енергийни мощности на територията на

общината на основата на ВЕИ

Очаквани резултати:

- а) Намаляване на разходите на енергия - kWh годишно.
- б) Намаляване на разходите за енергия - лв. годишно.

ПРИОРИТЕТ 4. Укрепване на местния капацитет и координация за ефективно прилагане на Програмата за ЕЕ.

Цел 4.1: Подобряване на координацията и взаимодействието за прилагане на местната политика.

Очаквани резултати:

- а) Установени трайни публично-частни партньорства между общината и частния сектор.
- б) Изграден местен капацитет в общината по прилагане на мерки за ЕЕ.
- в) Орган за управление, реализация и мониторинг на Програмата за ЕЕ.

Неинвестиционни дейности:

4.1.1. Създаване партньорство между общината с местната общественост (НПО, частния сектор и публични институции).

4.1.2 Разработване и осъществяване на програма за обучение на общински служители за прилагане на Енергийната програма и реализация на дейностите за енергийна ефективност.

4.1.3. Създаване на Съвет за управление, реализация и мониторинг на Програмата за ЕЕ.

Цел 4.2 Проучвания на потенциала за енергийна ефективност в общината и на възможностите за неговото оползотворяване.

Очаквани резултати:

- а) Енергиен баланс, съставен на основата на потенциала на ВЕИ на територията на общината и на стратегическата цел за постигане на енергийна независимост.
- б) Създадени предпоставки за оползотворяване на потенциала на ВЕИ.
- в) Идентифицирани финансови източници и инструменти за финансиране на проектите и дейностите от енергийната програма на общината.
- г) Енергийна информационна база на общината.

Неинвестиционни дейности (проучвания):

4.2.1. Проучвания потенциала на територията на общината по отношение на наличието и използваемостта на: ВЕИ в различни сектори (вкл. в областта на туризма); слънчева енергия за производство на електричество;

4.2.2. Разработване на енергиен баланс на общината на основата на установения потенциал за използване на ВЕИ.

2.4.3. Проучване на алтернативни възможности за финансиране на енергийната програма на общината, в т.ч. по линия на оперативните програми.

2.4.4. Проучване на месните нужди от техническа помощ в областта на енергийната ефективност.

2.4.5. Създаване, осигуряване и поддържане на енергийна информационна база на общината на основата на информационната система на ЕкоЕнергия.

Цел 4.3 Мобилизиране на обществена подкрепа за изпълнение на енергийната програма на основата на широко партньорство с бизнеса и организации на гражданското общество

Очаквани резултати:

а) Осигурена широка обществена подкрепа за изпълнението на общинската енергийна програма.

б) Установени трайни публично-частни партньорства между общината и частния сектор.

в) Въведено управление на енергията на територията на общината.

Неинвестиционни дейности (проучвания):

4.2.1. Подготовка и провеждане на широка разяснителна кампания сред населението и местния бизнес за целите на общинската енергийна програма и за необходимостта от партньорства между участниците в нейното изпълнение.

4.2.2. Въвеждане на постоянно наблюдение, анализ и оценка на състоянието по изпълнение на енергийната програма на общината и публикуване на периодична информация.

Целите на програмата са:

- Намаляване на разходите.
- Повишаване на ефективността.
- Опазване на околната среда

Текущо състояние. Бариери.

Един от подходите за подобряване на екологичната обстановка и ограничаване на финансовите разходи е реализацията на проекти и програми за икономия на енергия за значими групи от консуматори. Обектите са с голямото разнообразие в структурите според годината на построяване и състоянието на сградите. Обща черта е нерационалното използване на енергията, която съществено надхвърля нивата за ефективна консумация, постигани в подобни сгради в развитите страни

Текущото състояние и бариерите пред общинска администрация Болярово за реализирането на проекти по ЕЕ :

- наследена енергоинтензивна структура;
- морално остарели технологии;
- неблагоприятен енергиен баланс

Пречки при реализацията на целенасочени действия за ЕЕ са

- липса на административен капацитет
- липса на стимули за рационално енергопотребление;
- недостатъчна осведоменост на потребителите за възможностите за намаляване на консумацията;
- недостатъчната институционална база;
- затруднен достъп до инвестиции по проектите за ЕЕ.

Приоритетните обекти включени в ОПЕЕ 2020 - 2022 г.

СЕКТОР „Образование”

Училища

- ОУ- "Стефан Караджа" с. Стефан Караджово
- подмяна на дограма
- външно саниране
- подмяна на отоплителна инсталация

Детски заведения

- ДГ "Иван Илчев" - с. Ст. Караджово
- подмяна на дограма
- външно саниране
- подмяна на отоплителна инсталация
- ДГ "Снежанка" - с. Воден
- подмяна на дограма
- външно саниране
- подмяна на отоплителна инсталация
- ДГ "Детски рай" - с. Шарково
- подмяна на дограма външно саниране

- подмяна на отоплителна инсталация

СЕКТОР ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ

- Административна сграда № 1
 - външно саниране
 - подмяна на осветление
- Административна сграда № 2
 - външно саниране
 - подмяна на Ел. част и ВиК част
- Административна сграда № 3
 - изграждане на отоплителна инсталация
- Административна сграда № 3
 - външно саниране
 - подмяна на Ел. част и ВиК част
- изграждане на отоплителна инсталация

СЕКТОР „УЛИЧНО ОСВЕТЛЕНИЕ”

- изпълнение на проект за ефективно и модернизирано улично осветление в шестнадесет населени места в община Болярово.

Основните причини за частичното изпълнение на ОПЕЕ 2020-2022 г.

1. Липса на финансови средства за енергийно обследване на общинските обекти.
2. Липса на финансови средства за изготвяне на работни проекти.
3. Липса на достатъчен административен капацитет.
4. Текучество на персонала.

№	Направления, сектори и проекти	Видове планирани дейности			
		Инвестиционни		Не инвестиционни	
		Общината като консуматор на енергия	Общината като производител и доставчик	Общината като регулатор	Общината като мотиватор
1	ПРИОРИТЕТ 1. Повишаване на енергийната ефективност в обектите, които се издържат чрез общинския бюджет				
1.1	ЦЕЛ 1.1. Повишаване на енергийната ефективност в сгради - общинска собственост				
1.1.1	Инвестиционни проекти:				
1.1.1.1	Общинска административна сграда № 1,2, 3	Възлагане извършването на енергийни обследвания на 14 общински сгради, в т.ч. училища, детски градини, читалища и други общински сгради; Възлагане изготвянето на необходимата строителна документация, съгласно ЗУ1. Реализация на проекти за саниране, рехабилитация и енергийно ефективна реконструкция на общинските сгради. Енергийно обследване и издаване на сертификати за ЕЕ.	Проучване на алтернативни възможности за отопление на обектите.	Извършване на предпроектни проучвания; Подготовка на апликационни формуляри, събиране и окомплектоване на съпътстваща документация за кандидатстване с проекти за финансиране по Оперативни програми. Провеждане на процедури за подбор на изпълнители, съгласно ЗОП, за реализиране на получили финансиране проекти.	Включване на проектите в Плана за развитие на община Болярово и ежегодни програми за реализацията му. Популяризиране и визуализиране на изпълнените проекти. Провеждане на образователно-информационна кампания сред учители и ученици за формиране на енергоефективно поведение.
1.1.1.2	ЦСНМП - гр. Болярово				
1.1.1.3	ЦДГ "Иван Илчев" - с. Ст. Караджово				
1.1.1.4	ЦДГ "Снежанка" - с. Воден				
1.1.1.5	ЦДГ "Детски рай" - с. Шарково				
1.2	ЦЕЛ 1.2 Обновяване на уличното осветление в общината				
1.2.1	Инвестиционни проекти:				
1.2.1.1	"Ефективно и модернизирано улично осветление в шестнадесет населени места в община Болярово"	Реализация на проекта.		Разработване на проект, набиране на съпътстващите документи и кандидатстване за финансиране по ОП. Подбор на фирма изпълнител.	Включване на проекта в Плана за развитие на община Болярово. Популяризиране и визуализиране след изпълнението на проекта.
2	ПРИОРИТЕТ 2. Повишаване на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината				
2.1	ЦЕЛ 2.1. Насърчаване на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината				
2.1.1	Неинвестиционни дейности				

2.1.1.1	Прилагане на мерки за енергийна ефективност в сграден фонд - частна собственост на територията на община Болярово.			Изготвяне на Програма за обновяване на сградния фонд в община Болярово и приемането ѝ от ОБС-Болярово. Подпомагане на процеса за договаряне между ЮЛ-етажна собственост (домсъвет) и останалите участници на пазара на стоки и услуги при обновяване и поддържане на жилищните сгради.	Организиране на информационна кампания сред етажните собственици (домсъвети) за условията и ползите от реализация на проекти за обновяване на жилищния фонд - частна собственост на територията на общината
3	ПРИОРИТЕТ 3. Повишаване на енергийната ефективност в местната промишленост				
3.1	ЦЕЛ 3.1. Намалване на енергийните разходи в местната промишленост.				
3.1.1	Неинвестиционни дейности			Конкретизиране на промишлените обекти	Провеждане на информационна кампания относно, финансиращи бизнеса програми.
3.2	ЦЕЛ 3.2. Изграждане на енергийни предприятия на територията на общината				
4	Приоритет 4. Укрепване на местния капацитет и координация за ефективно прилагане на Енергийната програма.				
4.1	Цел 4.1. подобряване на координацията и взаимодействието за прилагане на местната политика				
4.1.1	Неинвестиционни дейности				
4.1.1.1	Изграждане на местен капацитет в общината по прилагане на мерки за ЕЕ		Сключване на договор с Обучителна фирма за прилагане на мерки за ЕЕ, използване на ВЕИ и реализация на Енергийни програма/проекти.	Разработване и прилагане на Програма за обучение на общински служители по прилагане и реализация на Енергийната програма. Установяване на ПЧП.	Популяризиране на инициативите и покана за участие в обучението на граждани, публични институции и фирми.
4.1.1.2	Създаване на орган за управление, реализация и мониторинг на Програмата за ЕЕ.			Създаване на Съвет за управление, реализация и мониторинг.	Популяризиране.
4.2	Цел 4.2. Проучвания на потенциала за енергийна ефективност в общината и възможностите за неговото прилагане				
4.2.1.	Неинвестиционни дейности:				

4.2.1.1	Енергиен баланс, съставен на основата на потенциала на ВЕИ на територията на общината и на стратегическата цел за постигане на енергийна независимост.			Разработване на енергиен баланс на общината на основата на установения потенциал на възобновяеми енергийни източници.	Широкомащабна информационна кампания. Изготвяне на презентационни материали и брошура.
4.2.1.2	Създаване на предпоставки за оползотворяване на потенциала на ВЕИ			Проучвания на потенциала територията на общината по отношение на наличието и използваемостта на: ВЕИ в различни сектори (вкл. в областта на туризма); слънчева енергия за производство на електричество;	
4.2.1.3	Идентифициране на финансови източници и инструменти за финансиране на проектите и дейностите от енергийната програма на общината.			Проучване на алтернативни възможности за финансиране на енергийната програма на общината, в т.ч. по линия на оперативните програми за регионално развитие и за развитие на селските райони.	
4.2.1.4	Енергийна информационна база на общината.			Проучване на месните нужди от техническа помощ в областта на енергийната ефективност. Създаване и осигуряването на поддържането на енергийна информационна база на общината на основата на информ. система на ЕкоЕнергия.	

4.3	Цел 4.3. Мобилизиране на обществена подкрепа за изпълнение на енергийната програма на основата на широко партньорство с бизнеса и организации на гражданското общество				
4.3.1	Неинвестиционни дейности				
4.3.1.1	Дейности за осъществяване на широка обществена подкрепа за изпълнението на общинската енергийна програма. Установяване на трайни ПЧП				Подготовка и провеждане на широка разяснителна кампания след населението и местния бизнес за целите на общинската енергийна програма и за необходимостта от партньорства между участниците в нейното изпълнение.
4.3.1.2	Управление на енергията на територията на общината			Въвеждане на постоянно наблюдение, анализ и оценка на състоянието на изпълнението на енергийната програма на общината и публикуване на периодични информации.	

